

***5811 sayılı Bazı Varlıkların
Milli Ekonomiye
Kazandırılması Hakkında
Kanun Uygulaması***

www.gib.gov.tr
444 0 189

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Gelir Yönetimi Daire Başkanlığı III
Yayın no: 77
Ocak 2009

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Kanunun Amacı	1
1. YURT DIŞINDA SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI	2
Kapsam.....	2
Banka veya aracı kurumlara başvuru (Bildirim)	2
Banka ve aracı kurumlarca yapılacak işlemler.....	3
Vergi dairelerine başvuru (Beyan).....	3
Tahakkuk eden verginin ödenmesi	4
Yurt dışında sahip olunan varlıkların kayıtlara intikali	4
Yurt dışında sahip olunan varlıkların Türkiye'ye getirilmesi.....	5
2. TÜRKİYE'DE SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI	6
Türkiye'de sahip olunan varlıkların kapsamı.....	6
Vergi dairesine başvuru (Beyan)	6
Verginin tarhı ve ödenmesi	7
Türkiye'de sahip olunan varlıkların kayıtlara intikali	7
Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler.....	7
Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler	7
Defter tutma yükümlülüğü bulunmayanlar.....	8
Ortaklar cari hesabında yer alan borçlar	8
3. YURT DIŞINDA VEYA TÜRKİYE'DE SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER.....	9
Varlıkların bildirim ve beyan değeri	9
Şirket adına görünmeyen varlıklar	9

4. BİLDİRİM VE BEYANIN VERGİ İNCELEMESİ KARŞISINDAKİ DURUMU	11
İnceleme ve tarhiyat yapılmayacak haller.....	11
Diğer nedenlerle yapılacak incelemelere ilişkin tarhiyatlar ve mahsup uygulaması	11
Vergi incelemesine başlama.....	13
Kapsama girmeyen incelemeler	13
5. İSTİSNA KAZANÇLAR.....	14
İstisna uygulamasından yararlanacak olanlar.....	14
İstisna kapsamında bulunan yurt dışı kazançları.....	14
Yurt dışı istisna kazançların beyanı.....	15
Tablolarla 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun	17
Kapsam.....	18
Yurt dışındaki varlıklar için bildirim / beyan ve ödeme	19
Türkiye’de bulunan varlıklar için beyan ve ödeme.....	20
Bildirilen / beyan edilen yurt dışı varlıkların kayıtlara intikali.....	21
Beyan edilen Türkiye’deki varlıkların kayıtlara intikali.....	22
Bildirim ve Beyanın Vergi İncelemesi Karşısındaki Durumu.....	23
5811 sayılı Kanun kapsamında istisna kazançlar	24

5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun Uygulaması

Giriş

5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun 22/11/2008 tarihli ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış ve bu tarih itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanuna İlişkin Genel Tebliğ ise 6/12/2008 tarihli ve 27076 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bu çerçevede,

- ❖ 1/10/2008 tarihi itibarıyla yurt dışında sahip olunan ve yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye’ye getirilmesi/transfer edilmesi ve varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazların kayda alınması suretiyle bildirim/beyan edilerek %2 verginin ödenmesi,
- ❖ Türkiye’de bulunan ancak 1/10/2008 tarihi itibarıyla işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan ve yukarıda belirtilen varlıkların beyanı suretiyle %5 verginin ödenmesi,
- ❖ Yurt dışı iştiraklerden ve şubelerden elde edilen kazançlar, yurt dışı iştirak hisselerinin satışından ya da yurt dışında bulunan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlara istisna uygulanması genel hatlarıyla aşağıda açıklanmıştır.

Kanunun Amacı

- ❖ Gerçek veya tüzel kişilere ait olup yurt dışında bulunan para, döviz, altın, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının ekonomiye kazandırılması ve taşınmazların kayda alınması,

- ❖ Yurt içinde bulunan ancak işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan bu türden varlıkların sermaye olarak konulmak suretiyle işletmelerin sermaye yapılarının güçlendirilmesi,

amaçlanmaktadır.

1. YURT DIŞINDA SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI

Kapsam

Gerçek veya tüzel kişiler tarafından 1/10/2008 tarihi itibarıyla yurt dışında sahip olunan ve yurt dışında bulunan;

- ❖ Para,
- ❖ Döviz,
- ❖ Altın,
- ❖ Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile
- ❖ Varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar bu uygulama kapsamına girmektedir.

Kanun uygulamasında taşınmazlar ise şunlardır:

- ❖ Arazi,
- ❖ Tapu siciline ayrı sayfaya kaydedilen bağımsız ve sürekli haklar,
- ❖ Kat mülkiyeti kütüğüne kayıtlı bağımsız bölümler.

Banka veya aracı kurumlara başvuru (Bildirim)

22/11/2008 – 02/03/2009 tarihleri arasında,

- ❖ Kapsamdaki tüm varlıklara ilişkin olarak bankalara, “Giriş” bölümünde belirtilen Tebliğin (1) no.lu ekinde yer alan form ile

- ❖ Sadece menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak aracı kurumlara, Tebliğin (3) no.lu ekinde yer alan form ile başvuruda bulunulabilecektir.
- ❖ Banka veya aracı kurumlara bildirim yapılması halinde, vergi dairelerine ayrıca beyanda bulunulmayacaktır.
- ❖ Yapılan başvuruda varlıkların bildirim değeri olarak, bu varlıkların sahiplerince belirlenen değerinin Türk Lirası karşılığı esas alınacaktır.

Banka ve aracı kurumlarca yapılacak işlemler

- ❖ Banka/Aracı kurum tarafından, Tebliğin (1) ve (3) no.lu ekinde yer alan formlar iki örnek olarak hazırlanacak,
- ❖ Formun bir nüshası, ilgili banka veya aracı kurum tarafından varsa bildirim nedeniyle açılan hesaba ilişkin bilgiler yazılıp tasdik edildikten sonra düzenlenen belgelerle birlikte geri verilecektir.
- ❖ Gerçek veya tüzel kişilerce yapılacak bu bildirimlerin yetkili kılınmış vekilleri veya kanuni temsilcileri tarafından yapılabilmesi mümkündür.
- ❖ Başvuru esnasında, banka veya aracı kurumlar tarafından herhangi bir belge istenmeyecek, sadece taşınmazlara ilişkin olarak, yurt dışında sahip olunduğuna ilişkin belgenin ibraz edilmesi yeterli olacaktır.

Vergi dairelerine başvuru (Beyan)

22/11/2008 – 02/03/2009 tarihleri arasında,

- ❖ Tebliğin (2) no.lu ekinde yer alan beyanname ile elden veya elektronik ortamda gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine beyan edilebilecektir.
- ❖ Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, beyanlarını elektronik ortamda yapmak zorundadır.

- ❖ Türkiye’de ikametgâhı bulunmayanlarla ilgili olarak yetkili vergi daireleri;
 - Ankara’da Başkent Vergi Dairesi Müdürlüğü,
 - İstanbul’da Beyoğlu Vergi Dairesi Müdürlüğü,
 - İzmir’de Konak Vergi Dairesi Müdürlüğüdür.
- ❖ Vergi dairelerine yapılan beyan üzerine herhangi bir belge istenmeyecek, sadece taşınmazlara ilişkin olarak, yurt dışında sahip olduğuna ilişkin belgenin ibraz edilmesi yeterli olacaktır.
- ❖ Yapılan başvuruda varlıkların bildirim değeri olarak, bu varlıkların sahiplerince belirlenen değeri esas alınacaktır.

Tahakkuk eden verginin ödenmesi

- ❖ Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değerleri üzerinden hesaplanan %2 oranında vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenecektir.

Yurt dışında sahip olunan varlıkların kayıtlara intikali

- ❖ Bildirilen veya beyan edilen varlıklar, VUK uyarınca defter tutan mükelleflerce yasal defterlere kaydedilebilecektir.
- ❖ Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, bildirim/beyan ettikleri ve yasal defterlerine kaydettikleri varlıklar için pasifte özel fon hesabı açacaklardır.
- ❖ Söz konusu hesap sermayenin unsuru kabul edilecek, sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılmayacaktır.
- ❖ Fon hesabında tutulan bu tutarlar;
 - İşletmenin tasfiye edilmesi,
 - GVK’nın 81, KVK’nın 19 ve 20 nci maddeleri uyarınca gerçekleştirilecek devir ve bölünme, hallerinde vergilendirilmeyecektir.

- ❖ Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler, bildirim/beyan ettikleri varlıkları yasal defterlerinde göstereceklerdir.
- ❖ Yasal defterlere kaydedilen bu varlıklar, dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

Yurt dışında sahip olunan varlıkların Türkiye'ye getirilmesi

- ❖ Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen taşınmazlar dışındaki varlıkların bildirim veya beyan tarihinden itibaren bir ay içinde Türkiye'ye getirilmesi ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlar da açılacak bir hesaba transfer edilmesi gerekmektedir.
- ❖ Yurt dışında sahip olunan taşınmazların ise bildirim veya beyanı yeterli olacaktır.
- ❖ Bu şekilde Türkiye'ye getirilen varlıkların yasal defterlere kaydedilmesi halinde, kitapçığın 4. bölümünde açıklanan ayrıcalıklardan yararlanabileceklerdir.
- ❖ Varlıklara, yurt dışında 1/10/2008 tarihi itibarıyla sahip olduğunun ve ilgili mevzuat çerçevesinde Türkiye'ye getirildiğinin ispat yükümlülüğü mükelleflere ait olacaktır.
- ❖ 22/11/2008 tarihinden sonra, bildirim veya beyandan önce Türkiye'ye getirilen ya da Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılan bir hesaba transfer edilen varlıklara ilişkin olarak Kanunda öngörülen sürede bildirim veya beyanda bulunulması mümkündür.

2. TÜRKİYE'DE SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLİŞKİN UYGULAMA ESASLARI

Türkiye'de sahip olunan varlıkların kapsamı

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak 1/10/2008 tarihi itibarıyla yasal defter kayıtlarında işletmelerin özkaynakları arasında yer almayan;

- ❖ Para,
- ❖ Altın,
- ❖ Döviz,
- ❖ Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ve
- ❖ Taşınmazlar
bu uygulamanın kapsamını oluşturmaktadır.

Vergi dairesine başvuru (Beyan)

- ❖ Türkiye'de sahip olunan ve kapsama giren varlıklar, sadece vergi dairelerine beyan edilebilecektir.
- ❖ Beyan süresi, 2 Mart 2009 Pazartesi akşamına kadardır.
- ❖ Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, Tebliğin (5) no.lu ekinde yer alan beyanname ile elden veya elektronik ortamda gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine beyanda bulunabilecektir.
- ❖ Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, bu kapsamdaki beyanlarını da elektronik ortamda yapmak zorundadır.
- ❖ Beyan değeri varlıkların Türk Lirası karşılığı değeridir.

Verginin tarhi ve ödenmesi

- ❖ Vergi dairelerince, beyan edilen varlıkların değerleri üzerinden %5 oranında vergi tarh edilecektir.
- ❖ Bu şekilde hesaplanan vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenecektir.

Türkiye’de sahip olunan varlıkların kayıtlara intikali

- ❖ Türkiye’de bulunan ve bu kapsamda beyan edilen varlıkların, defter tutma yükümlülüğü bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince yasal defterlere kaydedilmesi zorunludur.
- ❖ Defter tutan veya defter tutma yükümlülüğü olmayan mükelleflerle ilgili aşağıdaki noktalar özetlenebilir:

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler

- ❖ Taşınmazlar dışındaki varlıklar, öncelikle banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatırılacaktır.
- ❖ Varlıklar, vergi dairelerine beyan edilecek ve beyan tutarları ile yasal defterlere kaydedilecektir.
- ❖ Yasal defterlerine kaydedilen varlıklar için pasifte özel bir fon hesabı açılacaktır.
- ❖ Fon hesabı, sermayenin unsuru kabul edilecek ve beyan tarihinden itibaren altı ay içinde sermayeye ilave edilecektir.
- ❖ Bu varlıklar dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler

- ❖ Taşınmazlar dışındaki varlıklarını öncelikle banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatıracaklardır.

- ❖ Bu varlıklar, vergi dairelerine beyan edilecek ve beyan tutarlarıyla yasal defterlere kaydedilecektir.
- ❖ Bu varlıklar dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

Defter tutma yükümlülüğü bulunmayanlar

- ❖ Beyan edilen taşınmazlar dışındaki varlıklarını, banka veya aracı kurumlardaki hesaplara yatırımları yeterlidir.
- ❖ Anılan mükellefler için başka bir şart aranmayacaktır.

Ortaklar cari hesabında yer alan borçlar

İşletmelerin bilançolarında, ortaklar cari hesabında yer alan ortaklara borç tutarları;

- ❖ Bankalara ilgili işletme adına yatırılması,
- ❖ Vergi dairelerine beyan edilerek üzerinden %5 oranında vergi ödemesi,
- ❖ Bilançonun pasifinde açılacak özel fon hesabına kaydedilmesi ve
- ❖ Süresi içinde sermayeye ilave edilmesi,

durumunda Kanun kapsamında değerlendirilecektir.

3. YURT DIŞINDA VEYA TÜRKiYE'DE SAHİP OLUNAN VARLIKLARA İLişKİN ORTAK HÜKÜMLER

Varlıkların bildirim ve beyan değeri

Yurt dışında/Türkiye'de bulunan varlıkların,

- ❖ Vergi dairelerine beyan edilmesinde,
- ❖ Banka veya aracı kurumlara bildirilmesinde,
- ❖ Yasal defterlere kaydedilmesinde,

bu varlıkların **rayiç bedelinin** Türk Lirası karşılığı esas alınacaktır.

- ❖ Rayiç bedel, söz konusu varlıkların sahiplerince bildirim veya beyan tarihi itibarıyla belirlenen alım-satım bedelidir. Bu bedelin gerçek durumu yansıması gerekmektedir.
- ❖ Döviz ve döviz cinsinden varlıklarda, T.C.Merkez Bankası döviz alış kuru dikkate alınacaktır.

Şirket adına görünmeyen varlıklar

- ❖ Şirketlerin kanuni temsilcileri,
- ❖ Şirketlerin ortakları,
- ❖ Şirket veya Şirketin ortakları adına kapsama giren varlıkları 1/10/2008 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekalet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanlar,
 - Yurt dışında sahip oldukları varlıklarını, Şirket adına bildirim veya beyana konu edebilirler.
 - Türkiye'de bulunan varlıkları Şirket adına beyan edebilirler.

- ❖ Yurt dışı varlıklar için bir ay içinde Türkiye'ye getirme, Türkiye'deki varlıklar için altı ay içinde sermaye artırımında bulunma şartları unutulmamalıdır.

Şirket veya şirket ortaklarına ait olduğu halde,

- ❖ Şirketlerin kanuni temsilcileri,
- ❖ Şirketlerin ortakları,
- ❖ Şirket veya şirketin ortakları adına kapsama giren varlıkları 1/10/2008 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekalet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanlar,

dışındaki kişilerce tasarruf edilen varlıkların şirket adına bildirim veya beyana konu edilebilmesi için, bildirim veya beyan dışındaki nedenlerle yapılacak inceleme esnasında söz konusu varlıkların şirket veya şirket ortaklarına ait olduğunun ispat edilmesi gerekmektedir.

4. BİLDİRİM VE BEYANIN VERGİ İNCELEMESİ KARŞISINDAKİ DURUMU

İnceleme ve tarhiyat yapılmayacak haller

Bildirim veya beyana konu edilen varlıklar nedeniyle, 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Diğer nedenlerle yapılacak incelemelere ilişkin tarhiyatlar ve mahsup uygulaması

- ❖ Bildirim veya beyan dışındaki herhangi bir nedenle, Kanunun yürürlüğe girdiği (22/11/2008) tarihten sonra 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin olarak vergi incelemesi yapılması halinde, bu incelemeler sonucu;
 - gelir,
 - kurumlar ve
 - katma değer vergisiyönünden tespit edilen matrah farklarından, Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarlar mahsup edilecektir.
- ❖ Vergi incelemesine yetkili olanlar, bu Kanun kapsamında bildirilen veya beyan edilen tutarları inceleme esnasında mahsup etmek suretiyle vergi inceleme raporlarını tanzim edecektir.

Örnek 1: Gıda sektöründe faaliyet gösteren (C) A.Ş. yurt dışında sahip olduğu 500.000 TL karşılığı döviz bu Kanun kapsamında 10/01/2009 tarihinde (D) Bankasına bildirerek, mevduat hesabına yatırmıştır. Anılan kurum hakkında 2009 yılında bildirim veya beyan dışındaki nedenlerle 2005 yılına ilişkin olarak yapılan vergi incelemesi sonucu, belgesiz mal satışı nedeniyle kurumlar vergisi, geçici vergi ve katma değer vergisine konu 500.000 TL matrah farkı bulunmuştur.

Bu durumda, inceleme esnasında bulunan 500.000 TL'lik matrah farkından bu Kanun kapsamında beyan edilen 500.000 TL mahsup edilecek ve kurumlar vergisi, geçici vergi ve katma değer vergisi tarhiyatı önerilmeyecektir.

Örnek 2: (Z) Ltd. Şti. Türkiye'de sahip olduğu ve kayıtlarında görünmeyen 700.000 TL'yi bankaya yatırmak suretiyle beyan ederek yasal defter kayıtlarına intikal ettirmiş ve fon hesabına aldığı söz konusu tutarı da süresinde sermayeye ilave etmiştir. Anılan kurum ile ilgili olarak bildirim veya beyan dışındaki nedenlerle 2007 dönemi için 2011 yılında yapılan inceleme sonucu şirketin satışlarının bir kısmını düşük bedelli fatura düzenlemek suretiyle kayıt dışı bıraktığı tespit edilmiş, kayıt dışı bırakılan hasılat nedeniyle 900.000 TL kurumlar vergisi, kurum geçici vergi ve katma değer vergisi matrah farkı tespit edilmiştir.

Bu durumda, inceleme esnasında bulunan 900.000 TL'lik matrah farkından bu Kanun kapsamında beyan edilen 700.000 TL mahsup edilecek ve kalan tutar olan 200.000 TL üzerinden kurumlar vergisi, geçici vergi ve katma değer vergisi tarhiyatı önerilecektir.

Örnek 3: Gerçek kişi Bayan (F) Türkiye'de sahip olduğu 50.000 TL'yi bankaya yatırarak vergi dairesine beyan etmiş ve söz konusu tutar üzerinden hesaplanan 2.500 TL vergiyi de ödemiştir. 2010 yılında yapılan bir inceleme sonucunda Bayan (F)'nin 2005, 2006 ve 2007 yıllarına ilişkin elde ettiği 40.000 TL tutarındaki kira gelirlerini beyan etmediği tespit edilmiştir.

Bu durumda, inceleme esnasında bulunan 40.000 TL'lik gelir vergisi matrah farkından bu Kanun kapsamında beyan edilen 50.000 TL mahsup edilecek, beyan edilen tutar bulunan matrah farkının tamamını karşıladığından tarhiyat önerilmeyecektir. Beyan edilen tutardan arta kalan 10.000 TL ise daha sonra herhangi bir nedenle yapılacak vergi incelemelerinde bulunacak matrah farklarından mahsup edilebilecektir.

Vergi incelemesine başlama

Vergi incelemeleri ile ilgili olarak mükellefler nezdinde;

- ❖ İşe başlama tutanağının düzenlenmesi,
- ❖ Vergi incelemesi yapılmak üzere mükellefin davet edilmesi,
- ❖ Yasal defter ve belgeleri isteme yazısının tebliğ edilmiş olması,
- ❖ Matrah tesisine yönelik tutanak düzenlenmesi,
- ❖ Yasal defter ve belgelerin incelenmek üzere vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmiş olması

durumunda, vergi incelemesine başlanıldığı kabul edilecektir.

Kapsama girmeyen incelemeler

- ❖ 1/1/2008 tarihinden önceki dönemlerle ilgili olarak Kanunun yürürlük tarihi olan 22/11/2008 tarihinden önce başlayan vergi incelemeleri,
- ❖ 1/1/2008 tarihinden sonraki dönemlere ilişkin yapılacak vergi incelemeleri

bu Kanunla getirilen düzenleme kapsamı dışındadır.

Yukarıda belirtilen incelemeler üzerine bulunan matrah farklarından bu Kanun kapsamında beyan edilen ya da bildirilen tutarların mahsup edilmesi söz konusu değildir.

5. İSTİSNA KAZANÇLAR

Yapılan düzenlemeyle yurt dışından elde edilen bir kısım kazançların Türkiye'ye transfer edilmesi şartıyla bu kazançlar da belirli bir süre gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından istisna edilmiştir.

İstisna uygulamasından yararlanacak olanlar

İstisna uygulamasından;

- ❖ Türkiye'de tam mükellef olarak vergilendirilen gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri (Serbest bölgelerde faaliyet gösteren mükellefler dahil) aşağıda belirtilen kazançları Türkiye'ye transfer etmeleri şartıyla yararlanabileceklerdir.

İstisna kapsamında bulunan yurt dışı kazançları

İstisna kapsamına, Kanunun yürürlüğe girdiği 22/11/2008 tarihinden itibaren;

- ❖ Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlara ilişkin iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar,
- ❖ Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumlardan elde edilen iştirak kazançları (kâr payları),
- ❖ Yurt dışında bulunan işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla elde edilen ticari kazançlar, girmektedir.

Ayrıca;

30/4/2009 tarihine kadar elde edilen bu kazançlar ile kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan ve 31/10/2009 tarihine kadar elde edilen kazançlar da

bu istisna kapsamındadır.

İstisna uygulamasından yararlanılabilmesi için;

- ❖ • Yurt dışı iştirak kazancının,

- Yurt dışı iştirak hissesi satış kazancının ve
 - Yurt dışı şube kazancının
- 31/5/2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması,
- ❖ Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazancın ise 31/10/2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması gerekmektedir.
 - ❖ Bu kazançların ilgili mevzuat çerçevesinde Türkiye'ye getirildiği, mükelleflerce kanaat verici belgelerle ispat edilecektir.

Yurt dışı istisna kazançların beyanı

- ❖ 22/11/2008 tarihinden 31/12/2008 tarihine kadar elde edilen yurt dışı iştirak kazançları (kâr payları) ve yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar 2008 yılına ilişkin verilecek yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde,
- ❖ 1/1/2009 tarihinden itibaren, 30/4/2009 tarihine kadar elde edilen yurt dışı iştirak kazançları (kâr payları) ve yurt dışı iştirak hissesi satış kazançları 2009 yılı için verilecek yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde, beyan edilerek istisnaya konu edilebilecektir.
- ❖ Yurt dışı şube kazançları 2008 yılında geçici vergi dönemleri itibarıyla geçici vergi beyanına konu edilmiş olsa dahi, 2008 yılına ilişkin verilecek yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde beyan edilerek istisnaya konu edilebilecektir.
- ❖ Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra gerçekleşen tasfiyelerinden doğan ve 31/10/2009 (bu tarih dahil) tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilen kazançları da ilgili olduğu dönemler itibarıyla yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde gelire veya kurum kazancına dahil edilmek ve beyannamelerin ilgili satırında gösterilmek suretiyle istisnaya konu edilecektir.
- ❖ Kanunun yürürlüğe girdiği 22/11/2008 tarihinden önce elde edildiği halde kayıtlara intikal ettirilmeyen ve beyan dışı bırakılan;

- Yurt dışı iştirak kazançları,
- Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- Yurt dışı şube kazançları ve
- Yurt dışı tasfiye kazançları

ile ilgili olarak bu istisna hükmünden yararlanılması mümkün değildir.

- ❖ Ancak, bu türden kazançların birinci bölümde yapılan açıklamalar çerçevesinde bankalara ya da vergi dairelerine bildirim ve beyanda bulunularak Türkiye'ye getirilme imkanı bulunmaktadır.

Konu ile ilgili ayrıntılı açıklamalar, 1 seri no.lu 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanuna İlişkin Genel Tebliğ'de yer almaktadır. 5811 sayılı Kanuna ve söz konusu Tebliğe Gelir İdaresi Başkanlığımız internet sitesi (<http://www.gib.gov.tr/>) mevzuat bölümünden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

***Tablolarla
5811 sayılı Bazı Varlıkların
Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında
Kanun***

KAPSAM

YURT DIŞI

1/10/2008 tarihi itibarıyla yurt dışında sahip olunan ve yurt dışında bulunan;

- ❖ Para
- ❖ Döviz
- ❖ Altın
- ❖ Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları,
- ❖ Varlığı kanaat verici bir belgeyle ispat edilen taşınmazlar

TÜRKİYE

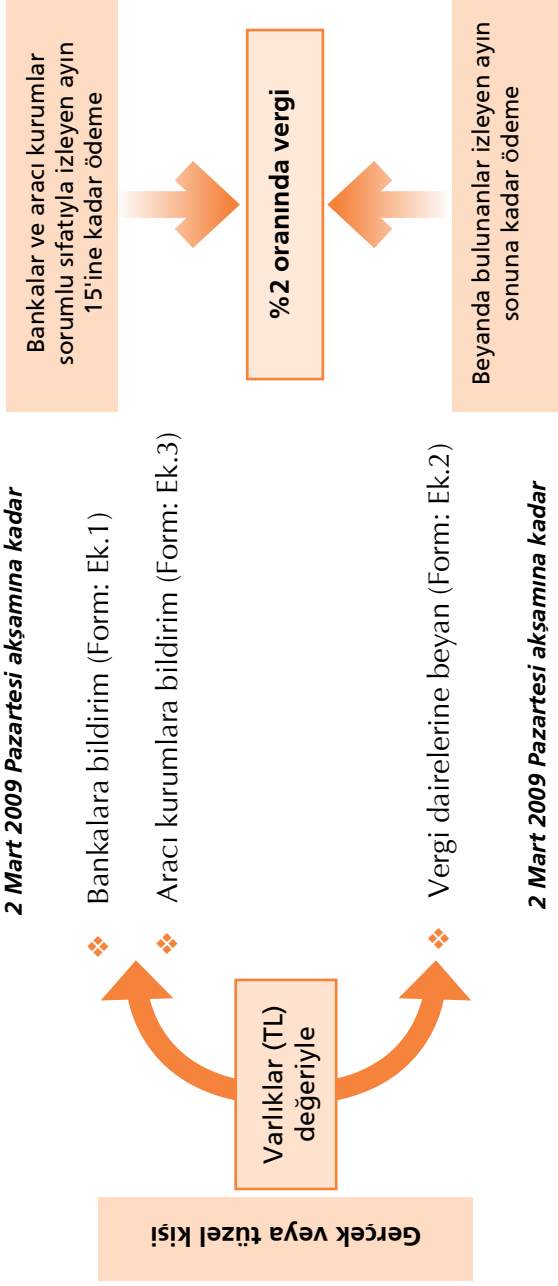
Türkiye'de bulunan ancak 1/10/2008 tarihi itibarıyla işletmelerin özkaynakları içinde yer almayan

- ❖ Para
- ❖ Döviz
- ❖ Altın
- ❖ Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları,
- ❖ Taşınmazlar

Bir kısım istisna kazançlar

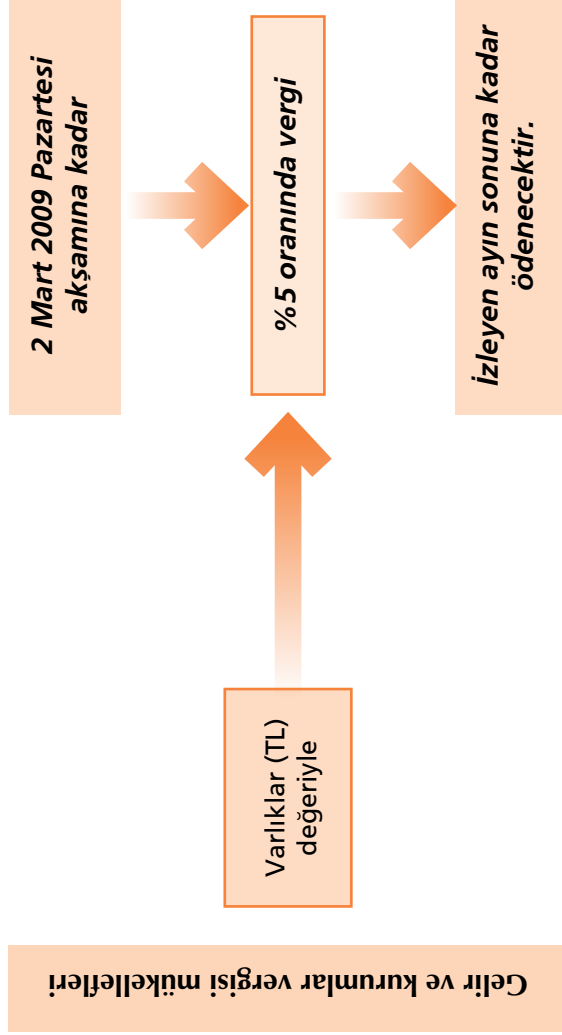
- ❖ Yurt dışı iştirak ve şubelerden elde edilen kazançlar,
- ❖ Yurt dışı iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar,
- ❖ Yurt dışında bulunan kurumların tasfiyesinden doğan kazançlar.

Yurt dışındaki varlıklar için bildirim / beyan ve ödeme

Beyan ve bildirim üzerine herhangi bir belge istenmeyecek, taşınmazlarla ilgili, yurt dışında sahip olduğuna ilişkin belgenin ibrazı yeterli olacaktır.

Türkiye'de bulunan varlıklar için beyan ve ödeme

Bildirilen / beyan edilen yurt dışı varlıkların kayıtlara intikali

Gerçek veya tüzel kişilerce

**Bilanço esasına göre defter tutan
mükellefler, yasal defterlerine
kaydedebileceklendir.**

**Serbest meslek kazanç defteri ile
işletme hesabı esasına göre defter
tutan mükellefler, yasal defterlerinde
gösterebileceklendir.**

**Yasal defterlere kaydedilen bu varlıklar, dönem kazancının tespitinde
gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.**

Beyan edilen Türkiye'deki varlıkların kayıtlara intikali

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler

- ❖ Taşınmazlar dışındaki varlıklar, öncelikle banka ve aracı kurumlardaki hesaplara yatırılacak.
- ❖ Beyan edilen değerler üzerinden yasal defterlere kaydedilecek.
- ❖ Pasifte sermayenin cüz'ü niteliğinde bir özel fon hesabı açılacak.
- ❖ Beyan tarihinden itibaren 6 ay içinde sermayeye ilave edilecek.

Serbest meslek kazanç defteri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler

- ❖ Taşınmazlar dışındaki varlıklar, öncelikle banka ve aracı kurumlardaki hesaplara yatırılacak.
- ❖ Beyan edilen değerler üzerinden yasal defterlere kaydedilecek.

Defter tutma yükümlülüğü bulunmayanlar

- ❖ Taşınmazlar dışında beyan edilen varlıkların banka ve aracı kurumlara yatırılması yeterli olacaktır.

Yasal defterlere kaydedilen bu varlıklar, dönem kazancının tespitinde gelir unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

Bildirim ve Beyanın Vergi İncelemesi Karşısındaki Durumu

Doğrudan inceleme

Bildirim / beyandan hareketle 1.1.2008 tarihinden önceki dönemlere ilişkin vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Diğer nedenlerle inceleme

Diğer nedenlerle 1.1.2008 tarihin-den önceki dönemlere ilişkin olarak vergi incelemesi yapılması halinde; beyan edilen tutar, bulunan gelir, kurumlar ve KDY matrah farklarından mahsup edilecektir.

- ❖ 22.11.2008 tarihinden önce başlamış incelemeler ile
- ❖ 1.1.2008 tarihinden sonraki dönemlere ilişkin incelemeler kapsam dışı.

5811 sayılı Kanun kapsamında istisna kazançlar

1	Yurt dışı iştirak hisselerinin satışından doğan kazançlar
2	Yurt dışı iştirak kazançları
3	Yurt dışı şube kazançları
4	Yurt dışı tasfiye kazançları

İstisna uygulamasından yararlanılabilmesi için 22.11.2008 tarihi ile 30.4.2009 tarihleri arasında elde edilen;

- ❖ Yurt dışı iştirak kazancının,
- ❖ Yurt dışı iştirak hissesi satış kazancının ve
- ❖ Yurt dışı şube kazancının

31.5.2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması gerekmektedir.

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan kurumların tasfiyesinden doğan kazancın ise; 31.10.2009 tarihine kadar Türkiye'ye transfer edilmiş olması gerekmektedir.